

ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕುಂದವಾಡ ಕೆರೆಯ ಮುಖ ನೋಡದೆ ಬಂದದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವೇ ಗಲೀಜು ರಸ್ತೆಗಳು, ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಮೈತೆರೆದು ನಿಂತ ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗಳು, ಎದುರೆದುರೆ ನುಸುಳಿ ಹೋಗುವ ಹಂದಿಗಳ ಗುಂಪು... ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣದ ಈ ಹೇವರಿಕೆಯ ಚಿತ್ರಣದ ಮಧ್ಯೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವ ತಾಣವೆಂದರೆ ಈ ಕೆರೆಯ ನೆನಪೊಂದೇ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಯ ಒಂದು ವಾರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆಯ ಬಂದವಳಿಗೆ ಕೆರೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಅಕರ್ಷಣೆ. ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಏರಿ ಸುತ್ತ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಡುವುದು ಒಂದು ಆಹ್ಲಾದಕರ ಅನುಭವ.

ಹೀಗೆ ಈ ಬಾರಿ ನಡು ಬೇಸಿಗೆಯ ಒಂದು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಟಾಗ ಅದೇ ಉತ್ಸಾಹ. ಅದರೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಬೀಸಿದ ಜೋರು ಗಾಳಿಗೆ ಬುಡ ಸಮೇತ ದಂಡೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಉರುಳಿದ್ದು, ಕೆಲವು ತಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟನೆಯ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿದದ್ದು ಹಾಗೂ ಜಲಕಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದದ್ದು ಕಂಡು ಮನ ಮುದುರಿತ್ತು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ನೀರುಣಿಸುವ, ಬಿರು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜನರ- ಜಾನುವಾರಗಳ ದಾಹ ತಣಿಸುವ... ಕೆರೆಯತ್ತ ಯಾಕೆ ಜನರ ಚಿತ್ತ ಹರಿದಿಲ್ಲ?... ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪಿಚ್ಚೆನಿಸಿತ್ತು. ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೊರಗಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೆರೆಗಳ ಕಥೆ ಶೋಚನೀಯವಾದದ್ದು. ನಾಗರಿಕರು ಜಾಗೃತರಾಗದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಕೆರೆಯತ್ತ ಹೊರಟಾಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲೊಂದು ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ. ಕೆರೆಗೊಂದು ಕಾಯಕಲ್ಪ ದಕ್ಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಬರುವವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಕ ಸ್ಪಂದನೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಾಣುವುದು ಹೇಗೆ, ಎಲ್ಲಿ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಐ.ಜಿ ಸಂಜಯ್ ಸಹಾಯ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ. ಓರ್ವ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸಂಜಯ್ ಸಹಾಯ್ ಅವರು ಕೆರೆಯ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಎಸ್ಪಿ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅವತ್ತೇ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ಕರೆದಾಗ ನಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿ, ಜೊತೆಗೆ ಋಷಿ. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಐ.ಜಿ, ಡಿಸಿ, ಸಿಇಓ, ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಮಿಷನರ್, ಮೇಯರ್ ಹಾಗೂ ಎಸ್ಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಎದುರು ನಾವು ಸೇರಿದ್ದು ಸುಮಾರು ೩೦ ಜನ. ಕೆರೆಯ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪವರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಶನ್ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೆವು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆ ಕೆರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರು ತೆರೆದಿತ್ತು. ಬಂದ ಕೆರೆಯಾಸಕ್ತರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲದ ಉತ್ಸಾಹ. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಆ ಭಾನುವಾರ ಕೆರೆಯ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಪರಗೋಲಾದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಎಸ್. ಎಸ್.ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರ ಸಭೆಯೊಂದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕೆರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರು, ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ರು,

ಪರಿಸರಾಸಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಕೆರೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಹತ್ತು ಜನರ ಒಂದು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಗುಂಪು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅದೇ ದಿನ ಕುಂದವಾಡ ಕೆರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಇಡೀ ಊರ ಜನರ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲ ಕೈಗೂಡಿತು.

ಮುಂದೆ ನಡೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕನಸು ಎನಿಸುವಷ್ಟು ಚುರುಕಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಗುಂಪು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳು, ತೀರ್ಮಾನಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡವು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ರಾಶಿ-ರಾಶಿ ಜೊಂಡಿನಿಂದ ಕೆರೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಳೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದೆಡೆ ಹೂಳೆತ್ತಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಗೊಂಡಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಕೆತ್ತನೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಕಾಲೇಜ್ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಸರಾಗದಂತೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಬಳಸದೇ ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಗಚ್ಚನ್ನು ಹಾಕಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಬೆಂಚ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡಲು ಅನೇಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಆ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ತರಳುಬಾಳು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಳುಬಿದ್ದ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮೂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಸಾವಯವ ರಸಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬಿಸಿದೆ; ಹಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಹೂ-ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಗಿಡಗಳ ಸಸಿ ನೀಡಲು ಮುಂದಾದದ್ದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ; ಒಂದು ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದೆಡೆ ಮೂಲಿಕೆಯ ಪೊದೆಗಳನ್ನು, ಸುಂದರ ಹೂ ಗುಚ್ಚಗಳ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತದ್ದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ; ಕೆರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಾಗ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದ ಅಂದ ಹದಗೆಡದಂತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂಭ್ರಮ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಐ.ಜಿ ಹಾಗೂ ಡಿ.ಸಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲು ಕೆರೆಯ ಸುತ್ತ ಸಜ್ಜಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಪೇಂಟಿಂಗ್, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್, ಪ್ರಬಂಧ ಹಾಗೂ ಭಾಷಣ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು; ವಿವಿಧ ಕೋನಗಳಿಂದ ಕೆರೆಯ ಅಂದ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಕಾರರಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ; ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ... ಇಂದು ಕೆರೆಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಗಿಡ ನೆಡುವ ಭಾಗ್ಯ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ ನೀಡುವ ಚಿಕ್ಕ

ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಹಾಗೂ ಔಷಧೀಯ ವನ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಚಾಲನೆ... ಇಡೀ ಊರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಚಲನ.

ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಧನೆಯೇನಲ್ಲ. ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಕೆರೆಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಶ್ರಮ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಸಮಷ್ಟಿಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಆನಂದ ಅತೀತವಾದದ್ದು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಹೊತ್ತವರು ಸ್ವತಃ ಐ.ಜಿ ಮತ್ತು ಡಿ.ಸಿ. ತಮ್ಮ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ಕೆರೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಅವರು ತೋರುತ್ತಿರುವ ಮುತುವರ್ಜಿ ಅಪಾರವಾದುದು. ಕೆರೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಜೀವ-ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆ. ಕೆರೆಯೊಂದು ಮೈದಳೆದರೆ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿ, ಸಾವಿರಾರು ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳು ರೀಚಾರ್ಜ ಆಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಬೇಸಿಗೆಗೂ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಅಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ. ಆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದ ಶ್ರೇಯ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಿರುಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೃದಯವಿಲ್ಲ... ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಎಂದಿನ ಗೊಣಗಾಟಗಳು ನಿಲ್ಲದ ಹೊರತು ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಾವು ಮುಂದಡಿ ಇಡಬೇಕು, ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರು ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದು ಕೈ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೀರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರದ ಹಂಗಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದು ಪೌರಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ, ಪೌರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ (ಸಿವಿಕ್ ಆಕ್ಟಿವಿಸಂ)ಯ ರೂಪು ಪಡೆಯಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನ. ನಿಮ್ಮೂರಿನ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾಗಬೇಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೊಂದು ಗಟ್ಟಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕಷ್ಟೆ. ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ.